

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcoi Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

Reforme parlamentare.

Partidele opoziționale maghiare deja de mult plănușo o acțiune comună pentru constringerea guvernului la introducerea unor reforme parlamentare. Scopul acestor reforme ar fi lărgirea dreptului electoral, votarea prin comune și o nouă arondare a cercurilor electorale.

În vre-o câteva cicluri parlamentare de-arindul opoziția s'a folosit de această temă, ca de un mijloc foarte potrivit spre a-și câștiga popularitate, spre a-și măguli alegătorii. Vorbirile patetice, avântate, despre independența Ungariei, slăvirea lui Kossuth și ponegrirea austriacilor, azi nu mai prind nici la Maghiari. Oamenii cer drepturi, prețind fapte, ear nu frase poetice.

Tactica aceasta a fost îmbrățișată mai întâiu de către kossuthiști. Și că nu interesul patriei, nu dorul de a lărgi tot mai mult libertățile cetățenești i'a îndemnat pe kossuthiști să pretindă reforme parlamentare, se vede și de acolo, că aceste reforme le cer numai în fa-
vorul Maghiarilor. Lărgirea dreptului electoral condiționându-o de cunoașterea în cetății și scris a limbii maghiare.

Astfel contemplată lărgirea dreptului electoral, naționalitățile nemaghiare, cari bine înțeles nici nu pot corespunde acestei condițiuni, nu numai că nu pot fi împărțite de acest drept, dar perd și din dreptul avut până acum, rămânând în raport cu totul disproporțional față de alegătorii de naționalitate maghiară, cari în chipul acesta s'ar spori în mod considerabil.

Cu o tactică deci kossuthiștii urmăresc ajungerea a două rezultate. Măgulesc pe Maghiari și lovesc în naționalități, un merit acesta în Ungaria foarte mult apreciat în ochii guverniștilor.

Acțiunea aceasta începe a îmbrăca forme mai concrete, bine înțeles ca acțiune pregătitoare. Independenții de sub șefia lui Kossuth Ferencz au și ales o comisiune, care se ocupă în special cu pregătirea unui proiect în privința aceasta. Celelalte două partide opoziționale, anume fracțiunea ugronistă și partidul popular au întreprins acțiune comună, la care însă kossuthiștii nu s'au alăturat.

Delegații esmiși de ugroniști și populari s'au prezentat Sâmbătă la prim-ministrul Széll, și provocându-se la espuerile acestuia din diferite rinduri, — că adevărat în principiu nu este contra unor reforme parlamentare — l-au

rugat să facă pașii necesari pentru pregătirea materialului necesar spre crearea amintitelor reforme, ca încă în decursul acestui ciclu parlamentar, reformele să poată fi realizate.

Odată materialul adunat, o comisiune comună, aleasă din toate partidele ar fi chemată să discute chestiunea și să stabilească detaliurile.

Nu mai încapă îndoială, că dreptul electoral la noi este foarte redus, în raport cu alte state. În Ungaria numărul total al alegătorilor este numai de 989.000; pe când după censul francez ar trebui să fie 4.500.000, după cel german 4.000.000; ear' după cel englez 3.000.000.

Din aceste cifre se poate constata înedajuns și fără nici un comentariu mai amănunțit, că parlamentul din Budapesta nu poate fi considerat ca o adevărată expresie a țării, având dreptul de alegător numai o disparentă parte a cetățenilor; colosala majoritate stă departe de ori ce viață constituțională.

Ce se va alege din aceasta acțiune și ce va realiza prim-ministrul Széll Kálmán din promisiunile sale, e greu de profețit. Fapt e însă, recunoscut în parte și de Maghiari și accentuat din partea naționalităților de mii și mii de ori la o mulțime de ocazii — că așa cum stă astăzi parlamentarismul din Ungaria este o rușine a veacului, o pată pentru civilizațiunea modernă. Abstrăgând dela miile de mijloace meșteșugite, aplicate pentru a falsifica voința țării, faptul, că dreptul electoral este atât de îngust, este destul să arunce țeara în mâinile unei oligarhii.

Arondarea mai naturală a cercurilor electorale, atinsă de Széll numai așa, ca o probabilitate foarte nefavorabilă, nu poate deștepna în nimenea ceva iluzii vehemente. Nisuiința de căpetenie a Maghiarilor a fost și este, că naționalităților nemaghiare să le facă absolut imposibilă participarea în legislativă și peste tot în conducerea agendelor țării. O arondare atât de rafinată, atât de nenaturală, atât de tendențioasă, cum este la noi arondarea actuală a cercurilor electorale, nici o se poate închipui.

Pentru-ca viața politică din Ungaria să se regenereze, pentru-ca atmosfera insuportabilă, care apasă astăzi țeara, să se schimbe, reformele parlamentare ar trebui începute tocmai la arondarea cercurilor electorale, de care însă premierul Széll, după-cum se observă din vorbele lui, nici nu vrea să se atingă. Lărgirea dreptului electoral prin unificarea și reducerea censului în

cazul unei nouă arondări, într'adevăr ar pute produce rezultate favorabile pentru o dezvoltare mai sănătoasă în politica Ungariei. Altfel ori-ce reforme vor rămâne numai niște palide produse ale unui liberalism fals fără nici o vlagă de viață.

—r.

Sibiu, 24 Martie 1902.

Din Austria. În ședința de Vineri a reichsrathului s'au petrecut scene scandaloase, asemenea acelor de pe timpul lui Baden. Causa acestora a fost faptul, că s'a primit propunerea contelui Stürgkh pentru a se crea clasele gimnaziale paralele slovene din Cilli și a se înființa în Marburg un liceu sloven independent, în locul claselor paralele de acum. Propunerea a fost primită cu 203 voturi, contra la 170. Pentru ea au votat Slavii, Italianii și o parte a clericatilor germani.

La enunțarea rezultatului partidelor germane și indeosebi pangermanii au produs o larmă internă. Odată s'a auzit cum pangermanul Berger a strigat batjocoritor: „Trăiască Habsburgii germani!” Cearta și tumultul au durat până la închiderea ședinței. Votul reichsrathului a produs mare iritație între partidele germane, cari acuză guvernul, că n'a făcut nimic, ca să scutească pe Nemți de dejosire. Partidul popular german a decis, că va face cea mai aprigă opoziție lui Körber și va vota contra bugetului în a treia citire, dacă guvernul nu va căuta a da satisfacție Nemților.

Körber a fost Sâmbătă în audiență la Maiestatea Sa și i'a făcut raport despre noua situație, creată prin votul Reichsrathului.

Chestia gimnasiunii din Cilli a dat multă bătaie de cap guvernelor austriace.

Széll la Viena. Cum am anunțat în nrul ultim, prim-ministrul Széll era să plece Sâmbătă la Viena pentru a continua tratativele cu prim-ministrul Körber în unele chestii comune, cum sunt: tariful vamal autonom, alegerea comisiunilor de cota și convocarea delegațiilor. Din cauza morbului lui Tisza, Széll i'a aminat călătoria. „Bud Tud.” anunță, că Széll pleacă azi la Viena.

Conversiunea. Proiectul referitor la convertirea unor datorii de stat, în valoare de 1,036.902.981 coroane — prezentat camerei ungare de ministru de finanțe Lukács László este viu comentat în presa maghiară. Organele mai adiate guvernului laudă acest „act financiar” și-l scotocesc ca un record al

ministrului Lukács. Alte ziare, cum e kossuthistul „Egyetértés” și indeosebi „Magyar Szó”, care stă foarte aproape de baronul Báffy, atacă în mod foarte necruțător proiectul. „Magyar Szó” afirmă, că prin conversiunea făcută de Lukács numai grupul băncilor respective câștigă și încă suma considerabilă de aproape 50 milioane. Statul abia economisează ceva, abia câteva milioane. Etalonul de prezent e atât de scăzut în toate statele, încât Lukács ar fi putut face convertirea nu cu 4%, ci cu 3 1/2%. Le mai supără pe ziarele maghiare și faptul, că conversiunea se face de un grup de bănci străine, mai ales austriace.

Podestă Fiumei. Sâmbătă, în 22 l. c. a fost alegerea de podestă sau primar al Fiumei. Actul alegerii a fost condus de guvernorul conte Szapáry. Au fost de față 55 membri ai reprezentanței. Ales a fost de primar Dr. Francisc Vio, fost ajutor de primar, ear' în locul lui a fost ales Dr. Andrea Bellen.

Dr. Vio primind postul, la care a fost ales, a ținut un discurs, în care a declarat, că programul său politic se resumă în următoarele: Fiume autonom și italian să fie împreunat cu Ungaria prin legăturile cele mai strinse.

FIȘPANI NOI. Ziarele din Budapesta anunță, că vor fi schimbări de fișpani în comitatele Pojun, Sáros și Alba-Inț. În acesta din urmă, se zice, că va fi numit în locul lui Zeyk, fostul viceșpan din M.-Ogor-heu, Dézy Zoltán.

Din diei. Înainte de a se continua dezbaterile bugetului de comerț, în ședința de alaltăieri s'a cetește o decisiune a juriului de incompatibilitate, care declară pe Iuliu Benke de incompatibil, fiind directorul casei de păstrare din Budapesta. Presidentul declară, că Benke și-a depus mandatul. Continuându-se dezbaterile bugetului de comerț, Eugen Zichy accentuează lipsa de stabilitate în conducerea portofoliului de comerț, ceea-ce turbură ori-ce acțiune pornită în interesul industriei indigene. Oratorul află izvorul tuturor relelor în teritoriul vamal comun. Politica comercială trebuie să țină strins la un program hotărât. Fabrici noue nu trebuie înființate în capitală, unde regia e prea scumpă. El critică instrucția industrială și măsurile pentru dezvoltarea

industriei. Bugetul îl votează. După Zichy vorbește Csavolszky contra bugetului, apoi Molnár, Mijr și Morzsányi.

Széll zice, că nu află potrivit timpul de a face pregătiri pentru înființarea teritoriului vamal independent.

Discuția bugetară se amână pe după Paști, pe 3 Aprilie c. Azi se ține numai ședință formală.

Iubirea episcopului Pavel.

Din incidentul iubirii Escelenței Sale episcopului Pavel, Maiestatea Sa i'a adresat următoarea gratulație telefonică:

La aniversarea de cincizeci de ani ai preoției Te felicit și doresc, ca prona dumnezeiască să Te fie mulți ani spre binele bisericii și al patriei.

Totodată Maiestatea Sa i'a conferit ordul Coroana de fer.

Escelența Sa a mai fost felicitat de toți prelații români și de o mare mulțime de simțatori din toate părțile locuite de Români, apoi și de primetele Vaszary și de prim-ministrul Széll.

Referitor la iubire, din Blaj și din Sălagiu ni se scriu următoarele:

În Blaj.

Centrul metropoliei unite a participat cu toată inima la iubirea preoției de 50 ani a episcopului Pavel. Intotdeauna Escelența Sa Pavel a fost iubit în Blaj, dar' acum mai ales în timpul acesta serios al chestiei metropoliei, bun părinte episcop e foarte apreciat, pentru-că se știe atitudinea sa hotărâtă și românească în chestia autonomiei și independenței bisericii române. De aceea din privilegiul iubirii, capitolul metropolitan a hotărât să emită la Oradea-mare pe doi dintre cei mai distinși membri ai sei: Ilustrit. Sa prepositul I. M. Moldovan, prelat și Dr. Aug. Bunea, distinsul nostru istoriograf, ca să asiste la liturgia solemnă din ziua iubirii și să talmăcească Escelenței Sale sentimentele de iubire și urările de tot binele ce i-le exprimă Blajul, centrul provinciei metropolitane. Deputațiunea capitolului n'a mers însă la Oradea, pentru-că Evc. Sa a anticipat cu 5 zile liturgia iubirii sau de aur și pe ziua cea mare s'a retras în liniștea Turoulăului sau dela Slatina, în Maramureș. În schimb Escelența Sa metropolitul Dr. V. Mihalyi de Apșa și capitolul metropolitan i-au trimis câte o călduroasă adresă.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

DEMONUL.

— Roman —

de

K. W. Clifford.

I.

Mr. Carol Lambert cu care de altfel nu des ne vom întâlni la acest loc, era un bărbat de etate mijlocie, foarte însemnat. În partea nordică a Angliei i'a adunat o avere destul de considerabilă, ca restul zilelor să le petreacă în tihnă cu familia sa, la Hyde Park Gate, unde se așezase. Înainte de aceea trăise în Sunderland, unde pe când era încă de 21 de ani se căsătorise cu unica fiică a preotului de acolo. Nevasta sa însă îndată după nașterea primului băiat s'a îmbolnăvit, ceea-ce îi luase îndestul în considerare nu numai paciența, ci și starea materială, care pe atunci era încă foarte modestă. Fiind silit să-și țină apartament separat și o îngrijitoare cinci ani de-arindul.

Când în fine a rămas singur, credea că acest băiețel o să-i fie spre greutate. Nu peste mult însă s'a scăpat de el, într-un-cât aceasta a fost posibil cu ajutorul doicei, apoi a școalei și a porții să-și facă avera. Feste un timp oarecare s'a căsătorit din nou luând de

soție o fată de 26 ani bine făcută, dintr-o familie sănătoasă obișnuită cu primăriile lungi și cu sportul. Aceasta l-a dăruit cu patru fete, cari toate erau tot așa de bine încheiate, vorbărețe și cu bună poftă de mâncare, ca mama lor. Din fericire Helène, astfel se numea fetița din prima căsătorie, deasemenea era sănătoasă pe lângă aceasta sveltă și de o adevărată frumusețe. Mama vitregă nu era absolut neprietenoasă față de ea. O considera încălta de povară, s'a decis însă să-i dea o creștere îngrijită, să o îmbrace draguț, ca cât mai iute să o poată mărita.

Când a ajuns Helène la etatea de șeptesprezece ani, familia Lambert s'a domiciliat în Hyde Park Gate, cu intenția să invite oaspeți la prânz și școara să facă cunoștință cu societatea din Londra, în speranța, că societatea din Londra răspândind ospitalitatea se va recompensa. În zilele noastre, când banii s'ânt atât de apreciați, unele lucruri succed cu mult mai ușor, ca mai înainte. Astfel unele dintre ambițiile sociale a Mrs. Lambert într'adevăr au succedat. Casa ei din Hyde Park Gate și de altfel era foarte plăcută și des cercetată și de personajii din societate mai înaltă. Convenirile aceste au ajuns în curând la un renume bun. În Londra multe lucruri se întâmplă nu au altă explicație binecunoscută, decât că moda și întâmplarea de multe ori coincid. Conform ace-

stora puțin cumpănea, că Mrs. Lambert era mărginită și tăcută; arăta interesantă și aceasta ajungea; ori că Mrs. Lambert era guralivă, în judecata mărginită și da dreptate totdeauna celor mei diferite păreri ale oaspeților sei: ceea-ce acestia bine o știau. Și-a angajat un bucătar excelent, fără nici un scrupul invita amestecat celebritățile vieții sociale și pe cei ridicai dintr-o soartă mai de rind și afla de foarte naltă dacă pentru ea să se distragă, ea însăși era necesită să se retragă la o parte. Abstracție făcând când și dinăsa era indispensabilă pentru întregirea societății.

După-ce crescuse fata ei vitregă, Mrs. Lambert a rămas foarte plăcut surprinsă observând, că fiica sa exerciază o hotărâtă forță de atracție asupra lumii străine, că invitațiile le primesc cu mult mai bucuros dacă știu că și Helène este acasă, sau că și dinăsa promise participarea. Mrs. Lambert fiind însă în multe privințe iscusită, nu s'a abătut nici pe un moment dela planul conceput. În primul sezon îi cauza o deosebită plăcere introducerea în societate a tinerei fete. Încă și în al doilea sezon află lucrul acesta de potrivit, dar' mai departe, până la infinit, nu era aplicată să eerceze acest rol. Aceasta a devenit o hotărâre firmă a sa.

Nu erau prospecte să trăbuiască să o țină mult acasă, de oare-ce Helène

nu numai că era frumoasă, ci elegantă și isteată și avea acea forță de atracție proprie fetelor cari afară de conversație află și în sine destule gândiri interesante și astfel în afară deșteaptă o simpatie destul de mare. Cetăse destul de mult și asupra celor cetite meditase îndeejuns. Credea că a înțeles pe Browning și poate explica pe Wagner. Adora pe Swinburne, deși evita cu precauțiune cetirea poeziilor lui de dragoste; cu ocazia unui bal promisesse unui tiner că nu le va mai ceta, după-ce acela i'a spus, că poeziile lui Swinburne s'ânt neconvinișioase și i-ar pute jigni simțul de nevinovăție a sufletului ei curat. I'a plăcut gândul că și ea are suflet și totuși era curioasă de sentimentul ce ar cuprinde-o, dacă acela i-ar pierde curățenia. Pentru aceea însă era decisă, să își păstreze sufletul atât de curat, precum și-l închipuia acel tiner draguț cu voce șoptitoare, cu frunte albă înaltă. Deși poseda toate aplicările femeiești și avea mare poftă de muncă, în secret nutrea convingerea că a sta singură în lumea aceasta mare ar fi o glorie și un deliciu pentru ea să se facă actriță. Deocamdată însă știa, că în viața aceasta chemarea era să se mărite și că dorința deosebită a mamei sale vitreje mai este, că măritișul ei să se facă înainte de a deveni mari surorile ei vitrege. A înțeles perfect, că Mrs. Lambert cu acest scop arangiază balurile,

escursiile și convenirile sociale; îi procură toalete elegante și scumpe și puneă atât de mare pond pe prezentarea ei esteriore. Și fiindcă era o fetiță ascultătoare și bună se interesa mult de bărbai. Pe lângă aceasta se simțea și foarte părăsită. Până aci nu prea s'a interesat de ea nimeni, și avea o speranță secretă, că înainte de a se întâmpla căsătoria ei să va și amorea de cineva și aceasta va face foarte fericit sfârșitul istoriei. Părintele ei era ocupat cu multele daraveri și puțin se putea ocupa de ea; mama ei vitregă naturală că toată atragerea o avea pentru fetele sale proprii. Nu avea prietene și nici nu o încurajau să-și caute. Din nenorocire era de temperamat veselă, foarte dragălașă, îi plăcea dansul și pasiunile nevinovate, întocmai ca literatura și distracțiile mai avântate ale mușiciei. În total era de o adorabilă simplitate. În sezonul prim însă totuși nu a avut decât un pețitor și anume un oficer tiner, care de bună seamă ar fi regretat dacă propunerea lui ar fi fost acceptată. Fetița însă nu sa gândit absolut la aceea, de oare-ce de loc nu era încântată de ea, nu-i plăceau ofierii și știa și aceea, că nici venitele ei nu s'ânt atât de mari cum pretinde întemeierea unei familii.

(Va urma).

Cealaltă frunză ai Blajului au s'rbat într'altfel, în mod original ziua iubilară. În loc să trimită telegrame cu urări omagiale iubilantului prelat, au deschis o listă de subscripție în onoarea și amintirea zilei iubilare, în favorul *mesei studenților* ce se proiectează.

În câteva ore s'au scris 22 persoane cu 50 coroane. Astfel în loc de 22 telegrame costisitoare, cari ori-cum tot aceleași sentimente ar fi exprimat și ar fi putut deveni banale, s'au adunat 50 coroane, tocmai potrivit spre a încuna activitatea binecuvântată a lor 50 ani de preoție. De sigur ideea aceasta frumoasă și practică va conveni și ilustrului arhieru și îi va face mai multă bucurie decât telegramele ce ar fi primit din Blaj.

Eată lista celor ce în acest mod au celebrat în Blaj iubileul episcopului Pavel:

S. P. Mateiu, canonic, Dr. Augus. Bunea, canonic, Dr. Vas. Hossu, can., I. Brut Hodoș, Dr. Iuliu Maniu, avocat, câte 5 coroane; Bas. Rațiu, rect. sem. 4 coroane; doamna A. n. Solomon, direct. internatului de fete, 3 cor.; Gavrilă Pop, canonic, Dr. V. Suci, prof., Dr. Eug. Solomon, med., câte 2 cor.; Dr. E. Dăianu, Dr. I. Rațiu, Dr. A. Chețan, Ioan Fodor, profesor, Alex. de Herbay, conduc. com. al «Consumului», V. C. Maior, Ioan Pinca, (primar, Cergăul m.), Aur. P. Bota, prof., Georgiu Muntean, dir. prep., Emil Sabo, I. F. Negruțiu, G. Precup, profesori, câte 1 cor. Suma totală 50 cor.

Din Șimleu.

Ziua de 21 Mart. e. a fost o adevărată zi de s'rbătoare pentru toți Românii din Teara-Ungurească. Am zis înadins «pentru toți», căci s'ntem prea deplin convinși, că nu este vre-un Român cu bun simț și cugetare serioasă pentru care această zi, când înaltul nostru prelat Mihail Pavel își s'rbăzează iubileul de 50 ani al preoției sale să nu-i salte inima de bucurie.

Nu s'nt fericiți a cunoaște persoana acestui înalt și vrednic bărbat al românismului, dar' când aud numele de *Mihail Pavel* atunci îmi tresare inima de bucurie și mă rog în sufletul meu «Doamne ține-l la mulți ani în deplină sănătate!»

Și de un gând cu mine s'nt, așa ved eu toți Românii de pretutindenea, dar' mai ales Românii s'clăgieni s'nt adevărați aderenți ai înaltului prelat. Și cum se nu fie, când acest vrednic prelat timp de 6 ani a condus dieceza Gherlei cu adevărată dragoste de părinte.

În semnul dragostei și al iubirii cu care dădorea acestui mare bărbat al națiunii, Românii s'clăgieni au pregătit o sorisoare de aderență către Escelența Sa, care o au scrisă atât clerul, cât și inteligența și damele române din Sălagiu într'un număr mare.

Ear' pentru de a da mulțumită lui Dumnezeu pentru bunătatea, că ne-au dăruit cu un astfel de bărbat luminat și generos, Reverendissimul domn vicar al Sălagiului *Alimpiu Barbuloviciu*, la orele 8 a. m. a celebrat astăzi, în ziua iubileului o misă solemnă, la care au luat parte întreaga inteligență română din loc și provincia în frunte cu onorata doamnă *Maria Cosma născ. Dragos*, presidenta «Reuniunii femeilor române s'clăgense» și dl *Andreu Cosma*, directorul băncii «Silvania» dimpreună cu funcționarii băncii, apoi o mulțime de inteligenți și popor.

La esirea dela m-ta misă toți se salutau cu cuvintele «să trăiască iubitul iubilant la mulți și fericiți ani!»

Moartea lui Tisza Kálmán.

O telegramă din Budapesta ne anunță, că bătrânul *Tisza Kálmán* a murit. Catastrofa s'a întâmplat ieri-dimineață.

Moartea lui Tisza nu a cauzat mare surprindere. De mult a fost bolnav și în timpul din urmă boala lui s'a agravat atât de mult, încât lumea era pregătită, că bătrânul «general» va trece la cele eterne. A și trecut.

De numele lui *Tisza Kálmán* se leagă o activitate politică de aproape un jumătate secol. Ca șef al opoziției, ca ministru președinte în decurs de cincisprezece ani și apoi ca stălp al partidului liberal *Tisza Kálmán* a avut asupra politicii din Ungaria o influență ca nimeni altul. El a creat în Ungaria un sistem, care a durat un pătrat de secol și care în toate privințele poartă marca individualității lui Tisza.

Îndeosebi în trei direcțiuni s'a manifestat activitatea lui Tisza. A făcut totul pentru ridicarea familiei sale, pentru întărirea protestantismului și pentru monopolizarea puterii de stat, cu ajutorul căreia — se înțelege — ușor a putut realiza cele două scopuri prime. Dela nimic nu s'a dat înapoi *Tisza Kálmán*, când a fost vorba de putere. A fost în stare să comită ori-și-ce pentru a se susține pe sine și pe amicii sei la suprafață. Inzeștră cu o minte ageră a știut să domneze opinia publică și să o acomodeze planurilor sale cu cea mai mare dibăcie. El a proclamat ca principiu politic pentru guvernele maghiare «dărobirea naționalităților, persecutarea până la desperare a aceloră atâte pe teren politic, cât și economic și cultural. Prin aceasta s'și atrase el simpatia celor goviniste cari în schimb au primit cel mai vast teren de exploatare a țării. Față de opoziție, care zeci de ani a purtat o campanie grosnică spre răsturnarea clica tiszăistă dela putere — a aplicat cele mai cumplite lovituri, cele mai neînchipuite gjoane. Nu-i mirare deci, că opoziția după căderea lui Bánffy, care a fost o adevărată erescentă a sistemului inaugurat de Tisza, — a tăbărit cu atăta furie asupra bătrânului «ganef», ca până și rămășițele clicei lui să le estirpeze. Căzut în cuibul său, la Oradea-mare, *Tisza Kálmán* dispăre de pe arena politică, fără ca să-și vadă sistemul asigurat și fără ca naționalitățile nemaghiare să fie pustiite, — lăsând în urma sa amintirea neagră a unei epoci grețoase de corupție și ilegalitate.

Autonomia catolică și biserica română unită.

(Urmare și fine).

4. În astfel de împrejurări e de explicat acea adâncă emoțiune și agitațiune generală, care a s'gduit preoțimea și credincioșii provinciei bisericești gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, când au trebuit să observe, că deja la pregătirile de organizare autonomă, poziția de drept public a provinciei noastre bisericești nu s'a împărțit de atențiunea, de care a fost îndreptățită a se împărtași pe baza celor mai sus espuse. Din toate părțile se aud plângeri, că actele referitoare la chestia aceasta, în abateri de organizare autonomă, poziția de drept public a provinciei noastre bisericești nu s'a împărțit de atențiunea, de care a fost îndreptățită a se împărtași pe baza celor mai sus espuse. Din toate părțile se aud plângeri, că actele referitoare la chestia aceasta, în abateri de organizare autonomă, poziția de drept public a provinciei noastre bisericești nu s'a împărțit de atențiunea, de care a fost îndreptățită a se împărtași pe baza celor mai sus espuse.

Toți dau expresiune acelei convingeri, că deja și faptul participării la congresul pregătitor al organizațiunii autonome, fiindcă acolo numai ținerea în evidență strictă a organizațiunii bisericești romano catolice a fost accentuată, deja cuprinde în sine abdicarea tacită de drepturile și privilegiile autonome ale provinciei noastre bisericești gr. cat. Toți amintesc trecutul bisericești noastre, cu deosebire accentuând împrejurarea, că sf. unire dela anul 1698 și 1700 a enunțat numai unitatea credinței și supunerea canonică față de Roma susținând și mai departe desăvârșita independență a bisericești române greco-cat. față cu biserica soră catolică de rit latin din patrie și dreptul de a-și păstra neschimbată organizația canonică, ritualul, regulamentele disciplinării, limba liturgică și instituțiile ei particulare. Mai accentuează și aceea, că de câte-ori mai mari bisericești catolice de rit latin din patrie au voit să eșerieze o influență contrară organizației bisericești noastre gr. cat. amestecul acesta a avut ca urmare totdeauna adâncă s'gduire a bisericești acesteia din urmă spre nu puțină daună a catolicismului. Toți își revocă în memorie cele întâmplate cu ocaziunea congreselor autonome ținute în anii 1869—1871 când diecesele provinciei noastre bisericești sau n'au ales reprezentanți pentru acele congrese, sau cei aleși la congres n'au luat parte, sau în sfârșit, cei cari au luat parte au protestat contra contopirii organizației autonome a provinciei noastre bisericești în organizația autonomă regnicolă catolică. În chipul acesta s'a format un curent irresistibil contra participării la alegerile rinduite de eminența ta. Față de acest curent ce era să facă episcopii provinciei noastre metropolitane?

Dacă ar fi hotărât conscrierea alegerilor și alegerile, ar fi întâmpinat din partea credincioșilor o rezistență neînvingibilă și ar fi dat ansă la o nemulțumire generală, a cărei urmărire desastroasă nici nu se puteau prevedea; și în urmă autoritatea lor episcopescă ar fi suferit o știrbire ireparabilă.

II. De altă parte în preoțimea și credincioșii provinciei noastre bisericești s'a putut observa și un alt curent tot așa de puternic, care țintea într'acolo, ca în vederea schimbării esențiale a împrejurărilor pentru afacerile externe bisericești și membrii provinciei noastre adunându-se în un congres separat, să se organizeze independent și în conșonanță cu postulatele de drept public bisericești și să-și alcătuiască o corporațiune autonomă provincială. Nisuița aceasta de altmunc e nouă, și din potrivă chiar așa e de veche, ca și mișcarea autonomă a catolicilor de rit latin din patrie. Preoțimea și poporul nostru, începând din anul 1850, în diferite rinduri a dat expresiune dorinței acesteia, atât în sinoadale de ecesane, cât și cu prilejul altor adunări și consfătuiri. Acestui curent nu s'a putut sta în potivă Ioan Vancea, fericiitul metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, ci în mai multe memorande, și mai ales în reprezentările de d'to 7 Septemvrie 1869. Nr. 1716, de 1 Maiu 1870 Nr. 25/pres. în cea de d'to 14 Septemvrie 1870, Nr. 1846, și de d'to 4 Martie 1871 Nr. 598, a rugat înaltul guvern să esopereze dela Maiestatea Sa regească apostolică concesiunea, ca provincia bisericească gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș să se poată aduna în un congres provincial bisericească deosebit în care să-și organizeze autonomia. Aceste rugări până azi au rămas neresoluite, ceea ce dă nouă motive aceloră cari la nici un cas nu vreau să iee parte la congresul organizator, ce se va conchema de Eminența Ta. Preoțimea și poporul provinciei noastre bisericești își bazează dorința ferbinte, de a s'ce concede convocarea unui congres pentru organizarea autonomiei sale, nu numai pe aceea, că aceasta provincie e exclusiv independentă de biserica catolică de rit latin, pe cum s'a dovedit mai sus, ci și pe motivele următoare:

1. § 14 din articolul de lege XLIII. din 1868, așgută și bisericești catolice de rit grecesc aceea independență și libertate autonomă, cu care sunt investite și celelalte confesiuni recepte din patrie.

2. Deși Românii gr. cat. în privința credinței și a subordinațiunii la sfântul Scaun apostolic al Romei s'nt identici cu compatrioții bisericești catolice de rit latin, totuși se deosebesc de ei prin organizațiunea internă bisericească, basată pe canoane, relațiunile lor de avere bisericească, țința misiunii lor, ritul, disciplina, relațiunile de drept canonic, limba liturgică, datinele și alte particularități, pe cari cei de rit latin în unele cazuri obveniente, nici nu le-ar putea pricepe și nice nu le-ar putea cumpăni în de ajuns.

Împrejurarea aceasta la toată întemplantă pretinde ca provincia bisericească gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș și în afacerile bisericești să fie investită cu o organizare autonomă de sine stătătoare și independentă de organizația autonomă a bisericești catolice de rit latin.

3. Legătura unității de credință dintre credincioșii nostri cu catolicii de rit latin, nu poate forma piedecă, privitor la organizarea autonomă independentă a Provinciei noastre gr. cat., căci doară de acestea și în alte locuri se pot vedea chiar în cazuri analoge. Așa de es. S'rbii neuniți de rit grecesc și Românii au organizația lor autonomă separată și independentă după Provincii bisericești, deși credința și afacerile lor de caracter extern bisericești s'nt tot aceleași și aparțin aceluiași stat.

4. E o axiomă în general primită, că autonomia nu poate avea alt scop final, de cât întărirea și reînflorirea catolicismului la noi în patrie. Și stând lucrul astfel, catolicismul numai așa va avea viitor între Români, dacă Provincia noastră bisericești s'ce va da o organizație autonomă independentă, ca astfel autonomia Românilor neuniți să nu poată forma obiectul dorințelor gr. catolicilor și să nu poată fi în mâinile neuniților armă potrivită, prin care să poată combate unirea bisericească.

5. Organizația autonomă și separată a bisericești catolice de rit latin și grecesc n'ar împedea pe credincioșii

acestor două bisericești surori, ca în butul împrejurărilor vitrege de acum, desvoltându-se fiecare în ceroul propriu de activitate să lucre și pe viitor umăr la umăr pentru prosperarea catolicismului în patria noastră.

III. Din cele espuse binevoii a lua cunoștință Eminența Voastră, despre punctul de vedere, pe care s'au pus preoțimea și credincioșii Provinciei bisericești gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș în chestiunea autonomiei. Nu ne îndoiim, că Eminența Voastră, ca următorul antecesorului de gloriosă amintire Leopold Kollonich, cardinal Archiepiscop de Strigoni, și Primate, care are merite neperitoare pentru unirea bisericească a Românilor, cu aceeași bunăvoință veți îmbrățișa biserica noastră. Drept aceea în vederea binelui obșiesc al catolicismului pe cum și în considerarea datorințelor noastre grele, ce ni s'au investit din partea sfântului Scaun apostolic al Romei prin misiunea noastră de Arhierie de a îngrijii biserica nouă încredințată, dar' cu deosebire în interesul înfloririi viitoare a sf. uniri în sinul poporului român, cu adîncă stimă rugăm pe Eminența Ta să Te înduri a-ți pune în cumpănă totă influența hotăritoare, de care dispui în puterea înaltului oficiu ce ocuiești, ce poziția de drept public a Provinciei noastre bisericești gr. cat. să rămână respectată totdeauna și de către toți; totodată să întrevii la înaltul guv. și la gloriosul nostru domnitor, la Maiestatea sa regească apostolică, ca să s'ce concedă și Provinciei noastre bisericești convocarea unui congres organizator, care ar avea de obiect organizarea separată a Provinciei noastre bisericești de către autonomia bisericești de rit latin din Ungaria.

După cari recomandant înaltelor favoruri cu adîncă și distinșă stimă am rămas al Eminenței Tale plecat serv.

Din încredințarea conferinței episcopatului Provinciei bisericești gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, ținută în Blaj, la 22 Iunie 1897.

În chestia congresului internațional studențesc.

Studenții universitari din București au luat o atitudine vrednică față de amenințările, prin cari Mgghiarii vreau să terorizeze tinerimea noastră universitară de aici.

Eată ce informații are în privința aceasta «Cronica»:

Studenții universitari s'au întrunit Vineri seara la orele 5 și jumătate în localul asociației din strada I. C. Brătianu, spre a avisa asupra congresului internațional studențesc ce se va ține la Budapesta.

dl G. Teodorescu deschise întrunirea arătând originea congreselor internaționale studențești, vorbind de «Corda Fratres» și de congresele dela Turin și Paris și arătând importanța viitorului congres dela Budapesta.

dl Gr. Vasiliu propuse a se chema la întruniri și a se cere concursul tuturor acelor ce au luat parte la diferitele congrese internaționale studențești, precum: Henri Durand, Ioan Scurtu, Paul Negulescu, Popescu-Pion etc.

Propunerea aceasta fu admisă și apoi dl I. Giurulescu, după ce arată că deputatul Nicolae Șerban a răspuns ministrului ungur Wlassics la cererea de a se elimina din facultăți studenții Români, ce caută a se înscrie printre Români la congres, dete cetire următoarei moțiuni:

«Studențimea universitară română, întrunită astăzi în localul asociației generale studențești, protestează contra acușărilor și insinuațiilor din camera ungară, le consideră cu totul contrare adevărului și civilizațiunii și declară solemn că își revocă dreptul de a apăra în ori-ce timp și în ori-ce loc drepturile imprescriptibile și consacrare de istorie ale neamului românesc».

Tot Vineri seara pe la ore 8 și jumătate parte din studenții uniunii s'au întrunit în localul Ligei culturale spre a discuta asupra aceluiași congres. Întrunirea a fost prezidată de dl J. Demetrescu, care luând cuvântul, vorbi de spre cele petrecute în congresele dela Turin și Paris și arătă dragostea studenților italieni față de Români.

După dl Demetrescu luă cuvântul dl Ghiula Petrescu, care arătă frumosul rol pe care studenții trebuie să-l aibă în chestia națională, recomandă o mare prudență față de congresul din Buda-

pesta și ceru să se adreseze un protest societății «Corda fratres».

Urmă apoi la tribună dl Z. Dimitriu, care propuse să se facă un congres studențesc în București, înainte de cel dela Budapesta, ear' domnul Oroveanu protestă contra măsurii luate de rectorul universității maghiare și despre care se amintește mai sus.

Mai vorbiri după aceea d-nii Pirjolăscu și Orănescu, cari mulțumiră celor din asociație, cari au asistat la întrunirea celor din uniune, ear' dl Deșliu ceru să se facă sacrificii personale pentru ca numărul celor ce au să meargă la congres să fie mare.

La urmă dl I. Giurulescu dete cetire moțiunii ce s'a cetit și la asociație și pe care o reproducem mai sus, ear' dl I. Demetrescu invită pe studenți să se înscrie în societatea «Corda fratres».

«Kel. Ért.» e informat, că studenții români din Pesta și Cluj au decis să se abțină demonstrativ dela congres, drept răspuns la declarația lui Wlassics și a rectorului. Vor face însă un memorandum, în care își vor motiva absența, pe care îl vor preda colegilor francezi, italieni, germani etc.

Știrea lui «Kel. Ért.» o dăm cu rezervă.

Congresul studențesc dela Roma se inaugurează în 2 și durează până în 6 Aprilie n. ear' cel din Budapesta se ține în zilele de 21—28 Sept. n. Măne vom de programele detaliate.

Revista esternă.

Conflictul franco-turc.

Din parte dușmană alianței franco-ruse s'a susținut, că Rusia n'a sprijinit de loc Franția în conflictul, ce-l avuse anul trecut cu Turcia. Guvernul francez a publicat acum o carte galbină, care cuprinde toate cele 76 acte diplomatice schimbate în chestia aceasta din 24 Iul. până în 14 Nov. 1901. Ea cuprinde între altele răspunsurile guvernelor străine la notificarea, ce s'a făcut de ambasadorii francezi despre ocuparea insulei Mitilene. Toate aceste răspunsuri s'nt favorabile Franței. Ministrul afacerilor străine al Austro-Ungariei a făcut urări străine ca o promptă și înțelegătoare satisfacțiune să fie dată Franței, pentru ca ocuparea insulei Mitilene să fie cât se poate de scurtă. Contele Lambsdorff a provocat telegrafic pe ambasadorul rus din Constantinopol, ca să insiste cu toată puterea pe lângă Sultan, ca acesta să subscrie numai decățiradeaua, care avea să sancționeze hotărîrea Porții. Lambsdorff accentuează, că în cazul contrar Turcia se espune la mari neplăceri.

Războiul din Africa-de-sud.

După o depeșă a lui «Daily Mail», operațiunile engleze contra războaiștilor din Colonia-Cap au fost mult împedecate prin noua capturare a două mari convoiuri de proviant destinat pentru orașele de garnisoană din nord-vestul coloniei.

Ministrul de războiu a recercat pe Kitchener, ca să eșerieze o supraveghere mai strictă în privința cailor, declarându-l totodată, că guvernul are temere de spesole cele mari împreunate cu o reînnoire a materialului de cai.

În cercurile financiare se crede iminentă emisiunea de 40 mil. lire engleze ca imprumut de războiu.

În cercurile oficiale holandeze se crede, că generalul Wolsley e însărcinat cu o misiune secretă din partea regelui Eduard. E vorba deocamdată de o schimbare în comanda supremă, fără de a se reflecta însă la Wolsley, ceea ce ar avea să dovedească înclinarea Angliei pentru începerea tratativelor de pace.

Știri mărunte.

«Times» comunică o depeșă din Teheran, în înțelesul căreia guvernul persian primește dela Rusia un nou împrumut de 10 mil. ruble și Rusia capătă concesiune pentru construirea unei șosele nouă dela Tebris la Teheran.

În Breslau au învins la alegerile pentru reichstagul german candidatul socialist. Cu acesta numărul deputaților socialiști din reichstagul german e de 58.

În Petersburg s'a răspândit știrea, că Japonia a adresat guvernului rusesc un ultimatum în privința Manguiriei și Coreei. Se crede, că războiul e iminent.

Cronica zilei.

Sibiu, 24 Martie n. 1902

Conferențe. Academia română a ținut Vineri după amiază sesiunea publică, sub prezidenția dlui P. S. Aurelian.

Au vorbit d-nii: Gr. Tocilescu despre „Monumentele privitoare la Burebista, regele Dacilor, din primul secol înainte de Cristos”, și St. Hepites despre „O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele secolului XIX”.

Societatea istorică română din București a ținut Sâmbătă la 9/22 Martie sesiune ordinată în sala societății geografice de la Ateneu. Au vorbit: Dl. Gr. Tocilescu. Continuarea comunicării documentelor din arhivul municipalității săsești din Brașov și din arhivul Sibiiului. Dl. Ionescu Gion: Boerii basarabegii. Dl. N. I. Apostolescu: Schitul Trivale și dl. I. Nicolae: Originea familiei Gilescu.

Ieri, Duminecă seara, doamna Dr. Ermina Caminschi a ținut la Ateneul român conferința sa: „Îmbrăcămintea femeii”.

Cununie. Dl. Ioan Aleman și d-șoara Nellie Decian anunță cununia lor, care se va ține în 27 Martie s. n. 1902 dimineața la 6 ore în biserica catedrală din Sibiu cetate.

Boala principesei de Wied. Fiind boala principesei de Wied, mama Reginei României, îngrijitoare, au sosit la Newid și principesa de Wied Wilhelm cu soția, regina Suediei și principesa de Nassau, Nicolae.

„Tipografia” societatea noastră tipografică și-a ținut adunarea generală Sâmbătă d. n. în 22 l. c. Adunarea a aprobat conturile anuale și a dat absolutul direcțiunii. După adunare a avut direcțiunea o sesiune, în care s-au discutat mai multe chestii interne, precum: pând pe membrii direcțiunii cu deosebire marile pedepse de bani, dictate „Tribunei” în procesele chestiei lui Ianou.

Necrolog. Subsemnații cu adâncă durere facem cunoscută încetarea din viață a iubitului nostru părinte, moș și soțur Ludovic Roman, căpitan c. și r. în pensie, decorat cu med. de răboiu și cu med. comemorativă jubilară, membru fondator al „Asociației”, membru în reprezentanța comunală și comitatensă etc., după o lungă și îndelungată suferință, împărțită fiind cu sfintele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Vineri, în 8/21 Martie 1902, dimineața în al 77-lea an al etnii.

Înmormântarea s-a făcut ieri, Duminecă în 23 Martie în cimitirul bisericii Sft. Nicolae din Prund, din Brașov. Fie-i fărâna ușoară și memoria binecuvântată! Leon, Ludovic și Adrian Roman, ca fii; Ludmilla Roman născ. Kubovy, ca noră, Traian, Cornelia și Stefan, ca nepoți și nepoată.

Preot victima unui atentat anarhist. „La Patrie” are o știre din New York, că la Elisabethtown (Noul Jersey) preotul Hous, rectorul bisericii luterane, a fost victimă unui atentat anarhist. Pe când el se afla pe veranda bisericii, un anarhist s-a apropiat de dînsul și i-a dat o lovitură de cuțit în piept. Lama cuțitului s-a lovit de un notes pe care îl avea în buzunar; totuși rana e gravă. Acest atentat e în legătură cu o serie de răsunări anarhistice. După asasinarea lui Mac Kinley, preotul Hous făcuse o violentă campanie în contra anarhiștilor din Elisabethtown, care e un oraș aproape de Patterson. El primise multe scrisori de amenințare. La 28 Nov. trecut, fiul preotului, în vîrstă de 12 ani, care se duse la școală, nu s-a mai reîntors. Oricum cercetare a poliției fu zădărnice și se crede, că el a fost răpit de anarhiști, sau asasinat chiar în aceeași zi.

Numire. Corespondentul nostru din Timișoara ne scrie, că dl. Domnă Drăgoșescu a fost numit director al financiarilor în Timișoara în locul răposatului Danzer. Românii din acele părți au primit cu bucurie această știre.

Cherchez la femme. Ziarul „Vossische Zeitung” află că Fuad pașă, agiotant al Sultanului, eșuat în Siria, a fost victimă geloziei, de care-ee o femeie foarte frumoasă din haremul său, era iubită de Fehmi pașă.

Starea lui Tolstoi. După o depeșă din Jalta, marele scriitor contele Tolstoi, continuă a slăbi. Se crede, că sfîrșitul este apropiat.

Cuvîntul de inaugurare al lui Rostand. Ziarele din Rostand, ale membru al academiei franceze, își va ține cuvîntul de inaugurare în poezie. Făcîndu-se prea mult evon și prea devenind obiect de discuție generală vorbirea poeziei, Rostand și-a transcris cuvîntul de inaugurare în proză, pe care în cînd îl va citi la academie.

Nouă taxe de trenuri în România. La direcția căilor ferate se stațiază un nou sistem de taxare a pasagerilor, sistem în care calculul nu va fi făcut numai pe numărul kilometrului.

Anarhist arestat. Din Rostock (M. klenburg) se depeșază, că gendarmeria din Orth a arestat un muncitor italian cu numele Spiller, care a fost espulsat din Austria pentru propagandă anarhistă. S'au aflat la el mai multe scrisori bănuelnice și o mulțime de parale.

Deputațiunea femeilor frumoase. Raportul ziarului „Times” scrie: Președintele Roosevelt a primit zilele aceste deputație interesantă. Ochii camerierului zice-șe străluciau și fața îi ridea în deliciul suflete, când a anunțat deputația, — căci de, era o deputație constatătoare din mai multe femei, una mai frumoasă ca cealaltă. Ba chiar și bătrînul preșident și-a pus ochelarii zîmbind cu îndestulire la înfățișarea tabloului, când o ceată de frumuseți a intrat parfumînd aerul sever al sălii de audiențe.

Deputația și-a înaintat în graiviu plîngerea contra funcționarilor dela vamă, cari nu se poartă față de secul frumos cu destulă gingășie și prevenire. Conducătoarea a început predarea jalei, dar' abia a apucat a spune ceva — toate au început a se amesteca și a explica. Președintele sta încurcat și dacă nu a capitulat înaintea Spaniolilor la San-Iuan, a trebuit să capituleze acum înaintea unei deputații de femei. A promis toate posibilitățile în chestie.

Cetate romană. „Universul” din București scrie, că în comunele Cetate și Dărueni din județul Dolj, s'au descoperit urmele unei cetăți romane. Tărâni din timpurimi, din cele mai depărtate timpuri, au numit șanțurile unde s'au descoperit acea cetate, de „cetățuie”. Denum de remarcă este că această cetate se află lângă cătunul numit „Cămpul lui Traian” și în același timp lângă marele vad numit „Vadul lui Traian”.

Moartea unui tenorist. Vestitul tenorist din Berlin, Paul Buls, a murit Sâmbătă la Timișoara, tocmai în preșeara concertului său. La dorința soției sale cadavrul a fost transportat la Berlin.

Un student orb. La universitatea din Wandsbek, un student orb a depus zilele trecute matura. Studentul orb se cheamă Priess. După-ee a terminat clasele primare a intrat ucenic la o fabrică, unde în curînd și-a pierdut vederea. A fost dus la institutul de orbi din Hamburg, unde a învățat cu multă singuință, așa încît și-a succedat acum să facă matura. Priess se va înscrie la filosofie voind să se facă profesor.

Un mire cere rebonificare dela infidela sa mireasă. De curînd s'a pertractat la Birmingham un nostim și interesant proces. Tînărul — 25 ani — persian Nestorius Marcus avea relații cu o femeie de 42 de ani. Avînd intenții foarte serioase și cinșite au fixat ziua cununiei. Britton Pathi — așa se cheamă mireasa — ce s'a scotocit cu nu, oaci într-o bună zi în preajma cununiei, a rupt relațiile cu mirele și a prețuit ea aceia să-i restituie scrisorile, cadourile și fotografiile sale. Tînărul nu s'a mîhnit la schimbarea situației. A restituit liniștit tot ce avea dela infidela mireasă și prin un avocat a improcasat o cerînd rebonificare pentru călărea promisiunii de căsătorie. Mireasa a fost judecată la pedepsa de 1250 de coroane.

Cavalerii muncii. Regele Italiei a creat un demut un nou ord, ordul „Cavalerii muncii”. Acesta este merit acelor, cari prin propriile forțe s'au ridicat la poziții mai înalte, sau și-au făcut avere în mod cinșit. Până acum au fost decorați deja patru personaje de importanță, cari toți și-au început cariera dela cea mai inferioară treaptă.

Mulțumită publică. Onorata direcțiune a institutului de credit și economii „Cordiana” din Fofeldea a binevoit a dărui școlaei noastre gr. oat. din Noul-român suma de 5 coroane, deci primească pe această cale mulțumite noastre sincere. În numele senatului școlastic: Alexandru Bugner, preot greco-catolic.

Parlamentarism sever. Deputatul Dillon din parlamentul englez, s'a folosit într-o ședință din zilele trecute de o expresie necuviincioasă. Președintele i-a echis acum din parlament pe o săptămână, drept pedeapsă.

Știri mîrșante. Al treilea congres al balneologilor s'a deschis Vineri, la Viena.

Școala politehnică din Kiev va sta închisă până la finele anului școlar. Astfel studenții pierd un an de studiu.

Colonelul Grimm a voit să se sînuică cu o sticlă, dar' a fost împiedecat de gardă.

În Berlin a fost arestat directorul de bancă Max Dierfeldt și șef contabilul — pentru fraude însemnate comise la bancă.

Știri economice, comer. indust. jurid.

Venitul tutanurilor în Grecia. În cursul anului 1901 încasările din taxa pentru tăierea tutunului în Grecia au atins cifra de 12,349,166, întrecînd încasările anului precedent cu 1,172,729.

Nouă linie ferată. Dela Nadișul-unguresc se va construi încurînd o linie ferată până la Jibou.

Tîrg de săptămîna în Franțdorf. Ministrul de agricultură a conces, ca în Franțdorf (Torontal) să se țină de două ori pe săptămîna tîrg, fără de-a se pute mîna și vite.

Omidole. Ministrul de agricultură a dat un circular către toate municipiile, îndrumîndu-le ca să dispună curățirea cît mai temeinică a omidelor, cari înmulțindu-se foarte, amenință cu pustiire pometurile.

Pe linia ferată Sibiu-Brașov circula vagoane de cl. I. și II, ai căror pasageri nu trebuie să se mute în alte vagoane la stația din Copșa mică.

Esport de pește în România. Totalul peștelui esportat în anul 1901 din țară a fost de 4862,229 kgr., față cu 3,719,521 kgr. cît s'a esportat în anul 1900. Importul a fost în 1901 de 3,764,000 kgr., ear' în 1900 de 4,040,000 kgr., deci cu 275,833 kgr. mai puțin în 1901.

Cel mai mare esport a fost în Austria cu 3,207,802 kgr. și în Rusia cu 1,459,985 kgr.; importul cel mai mare a fost din Rusia cu 2,248,161 kgr.

Tîrg de tauri va aranja în primăvară reuniunea de agricultură din comitatul Aradului.

Bibliografie.

„Enciclopedia Română”, publicată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii. Vol. III, Fasc. XXV (Negotia Acto-Orléans). Cu o hartă (Oceanania).

După un scurt interval de câteva săptămîni a apărut un nou fascicol al acestei mari publicații, în care se termină lit. N. și se cuprinde aproape întreaga lit. O, în total cam 1500 articole. Un loc de frunte ocupă și de astădată biografiile românești, dintre cari amintim: Negoescu, Negreanu, Negri, Negruțiu, Negruzzi, Negulici, Nențescu, Nicușar, Nicolae, Nosiviciu, Obedeau, Obedeau, Obradoviciu, Obregia, Odorescu, Oconomu, Ohniț, Olanescu, Olinaschi, Olanescu, Onciul, Orășan, etc. În materie de istorie, națională, amintim articolele: Negru Vodă și Nestor (de Dr. D. Onciul) și Răsboiul oriental 1877/78 (de I. S. Floru), apoi cu privire la istoria bisericească un număr mai mare de articole de C. Auner și Dr. H. Pugsariu (Neofit, Nichitici, Nicodim, Nicopole Episcop, Niton, Novacoviciu, Ohrida, etc.) Arheologia e reprezentată între altele prin câteva articole mai mari de Teochari Antonescu (Numismatica, Ninive, etc.), ear' dintre articolele geografice de interes românesc amintim „Oltul” (de colon. Iannescu). Mai remarcăm o serie mai mare de articole de filologie de M. Străjan, din ramul filosofiei de M. Dragomirescu (Nietzsche, etc.) și Grig. Pletos și din musica de T. Cerne (Neume, Nota, Opera, Orchestra, Orga, etc.) Științele naturale sînt reprezentate prin un număr mare de articole de chimie (de Dr. Minovici), de botanică (de Z. C. Panțu și Radian), de zoologie (de prof. Moisai), de mineralogie (de L. Mrazek), de geologie montanistică (de Dr. Popovici-Hatzeg) și de fizică (de E. Viciu). Medicina și igiena au fost tractate și în acest fascicol cu deosebită îngrijire de Drii Felix (i. a. Orbi), Crăinicean (Ochiul, etc.) și de ilustrații, Tălășescu, Imerwoll, Beu, etc.

Harta geografică alăturată la art. Ocania a fost lucrată în renumitul stabiliment Brockhaus din Lipsce, și împreună cu celelalte harte ale „Enc. Rom.” întrec toate lucrările hartografice românești de până aci.

Publicațiunea continuă deci cu pași mari și în condiții mulțumitoare și ne da speranță de a o vedea terminată încă în decursul acestui an.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de numerare pentru un tom broșurat „cor. 20. — legat cor. 23.20 (în România: lei 25 — resp. 28.50).

„Cartea de Aur”.

A apărut „Cartea de Aur”, sau „Luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungărească”, vol. I. de T. V. Păcășian — o bogată și prețioasă colecțiune de acte și documente referitoare la luptele noastre politice — naționale din trecut.

O privire aruncată asupra cuprinșului acestui prim volum din cartea dlui T. V. Păcășian e de ajuns pentru a ne convinge despre netăgăduita valoare ce o are cartea, și despre indispensabila necesitate de a face acest op parte din biblioteca fie-cărui Român ntelligent.

Cuprinsul volum. I. e următorul:

Prefață. — I. Înainte de redeșteptare. — Introducere. — Biserica română sub principii calvini. — Diploma Leopoldină. — „Unirea”. — Ioan Inocențiu Klein. — Împăratul Iosif II și Românii — Plăsoarea clerului și poporului iliric. — „Suplex libellus Valachorum”. — Petițiunea Românilor din diecesa Aradului. — Rugămintea episcopilor Moga și Leményi. — În chestia episcopiei neunitice a Ardealului. — Intărirea Maghiarismului. — II. Anii redeșteptării (1848—49) — Revoluția franceză. — Mișcarea popoarelor în Austria. — Evenimentele dela Viena. — Maghiarii la Viena. — Cererile națiunii maghiare. — Pretensiunile Cehilor. — Pretensiunile națiunii croate. — Conciliația Sașilor. — Ministerul unguresc. — Kossuth și Croații. — Activitatea dieței maghiare. — Mișcarea Slovacilor. — Congresul Sârbilor. — Maghiarii din Ardeal. — Opiniunea publică română. — Mișcarea Românilor. — Simeon Bărnuțiu. — Adunarea dela Dumineca Tomii. — Pregătiri pentru adunarea cea mare. — Conferința prealabilă. — Vorbirea lui Bărnuțiu. — 3/15 Maiu. — Actele adunării naționale. — Adunarea dela Peste. — Adunarea dela Lugoj. — Dieta dela Cluj. — Deputația română la Monarhul. — Trei proclamațiuni. — Deschiderea dieței ungare. — Activitatea comisiunii regnicolare. — Chestia română în parlament. — Croația și Ungaria. — Trei adunări românești. — Manifeste și decrete împărătești. — Acțiunea lui Kossuth. — Apel la popularitatea lui Șaguna. — Comitetul român de pacificațiune. — Alte manifeste și proclamațiuni. — Abzicerea împăratului Ferdinand. — În contra guvernului din Cluj. — Adunarea națională dela Sibiu. — Românii la Monarhul. — Constituția din 4 Martie (1849). — Alte petițiuni. — Proclamația lui Ocsányi. — Detronarea dinastiei. — Mișcarea lui Dragoș. — Scrișoarea lui Buteanu. — Petițiunea națiunilor unite. — Ursoriul națiunii române. — Petițiune în favoarea celor arastați. — Al doilea ursoriu, adresat Monarhului. — Răspunsul lui Bach și replica Românilor. — Convenția româno-maghiară. — Proiect de lege în chestia naționalităților. — În chestia despărțirii hierarhice. — Reclamarea unei academii de drept. — Petițiunea Arădianilor. — Petițiunea Bănățenilor. — Pentru cei morți. — Petițiunea episcopului Erdélyi. — Ultima reprezentare a delegațiunii române. — Memorandul lui Șaguna. — Repriviri. — III. Sub absolutism. — Zece ani grei (1850—1859).

Sperăm, că toți cei ce pot, și cei-ee trebuință au de ea, se vor grăbi să și procure cartea, — făcînd astfel posibilă autorului adrearea și a celorlalte volume următoare (vor fi de tot opt) din valorul său op, cu care a făcut mare serviciu neamului românesc.

Cartea se poate procura dela autorul în Sibiu (Strada Măcelarilor 34) și costă exemplarul (50 de coale tiparite) broșat 10 coroane, legat în pînză 11 coroane 60 bani, plus porto.

„Diplome maramureșene din sec. XIV și XV”, adunate și comentate de Dr. Ioan Mihályi de Apșa, avocat și prototice comitatens în Sighetul-Marmareș (M.-Sziget). Tomul I, preț 10 cor.; format mare octav. În acest volum se cuprind un mare număr de diplome din secolii indicați, dintre cari 310 acum vîd lumina zilei pentru întâia dată. Recomandăm op cea mai mare căldură acest prețios op în atențiunea nu numai a specialiștilor, dar' a tuturor Românilor, cari se interesează să cunoască trecutul și relațiunile etno-și geografice ale româniciei Marmajiei. Aparatul științific, op care ne prezintă dl. Mihályi rezultatul muncii oboșitoare de scrutare a arhivelor, mănăstirilor, colecțiilor private etc. dovedește, că autorul dispune de largi cunoștințe istorice, și poate ajunge în rîndul primilor noștri istoriografi. Dr. Mihályi va face un mare serviciu atât istoriei, cît și națiunii române, dacă continuînd cu edarea și prelucrarea restului de documente, ce le are în posesiune, va da la o parte vîlul, ce acopere trecutul viteazului popor român din frumusele Maramureș. O astfel de întreprindere științifică merită spriginul întregului neam românesc.

Opul se află de vînzare la autorul, dl. Dr. Ioan Mihályi, în M.-Sziget.

Patriarhale. Poessii de St. O. Iosif. București, editura librăriei H. Steinberg 1901. Preț 2 lei.

„Clipe de Repaus”. Volumul anunțat săptămînilor trecute „Clipe de Repaus” de Sorcovă, a apărut zilele acestea. Autorul volumului elegant, „Sorcovă” este bine cunoscut publicului și aceasta es. chinășie destulă pentru valoarea conținutului. De vînzare la tipografia A. Murășan, Brașov. Preț 2 coroane plus 20 de bani porto.

Legiunea țării noastre. Cunoștințe de drept constituțional. De Dr. Victor Onișor. Atragem atențiunea asupra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit la noi.

Preț 1 cor., se capătă la autorul în Bistrița (Benzterce).

Scrisori către plugari de Constantin Sandu, diplomat al școlaei de agricultură dela Herăstrău.

Este o broșură a bibliotecii populare a administrației domeniului coronei. Administrațiunea domeniului coronei a edat până acum 19 broșuri pentru țărani, de cuprins mai cu seamă economic. „Scrisori către plugari” este broșura sau cărticica a XIX-a și e împodobită cu portretele MM. LL. Regele și Regina și cu mai multe ilustrații în text.

Științifică cuprinde mai multe capitole economice, instructive, d. e. Pluguri. — Arături. — Grape. — Sămînțul. — Despre fînațe etc., scrise toate în limbaj ușor, popular.

„Carnetul roșu” este titlul unei interesante novele nihiliste, tradusă din germană de Mogul și apărută zilele acestea. De vînzare la tipografia A. Murășan, Brașov. Preț 60 bani.

Poesii de Maria Cunțan. Orăștie, 1091.

Higiene sau cartea sănătății, manual pentru școlaele populare, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900. Preț 30 bani.

Mormîntul lui Bărnuțiu. Institutul nostru a scos în editură cărți postale ilustrate cu mormîntul lui Bărnuțiu la Boșca-română. Cărțile postale împodobite cu acest monument național sînt foarte frumoase. Atragem atențiunea amatorilor de cărți ilustrate asupra lor. În orice cas facem un lucru bun și românesc, dacă răspîndim astfel de cărți, op ilustrații naționale, în loc de-a trimite la cunoștinți ilustrate cu subiecte străine, adese-ori fără gust.

Ilustratele cu mormîntul lui Bărnuțiu costă bucata 6 bani (3 or.). Vînzătorilor s'au dă rabat cuvenit.

Carte de cîntece diverse, pentru toți și pentru toate, adunate și aranjate de Ioan Dariu. Cu ilustr. Preț broș. 50 b., legat 60 b. Brașov, 1901. Editura librăriei H. Zeidner. E o colecție de cîntece compusă din hore, murguri, elegii, imnuri, cîntece diverse, cîntece sociale, populare, doine, romanțe ș. a., toate bine alese.

„Originea cuvîntului Valah”, de Dr. Dimitrie Magdu, Sibiu, „Tipografia”, soc. pe acțiuni, 1901.

Preț 10 exemplar 50 bani. Se poate procura dela librăria W. Krafft în Sibiu.

Moș Călin, novelă de Dorin. Budaștea, 1901. Tipografia L. Krammer, Căsmări-ut 44. Preț 20 bani.

Romanțe și cîntece de Heine. Traducere în versuri de St. O. Iosif. București, edit. libr. H. Steinberg. Preț 2 lei.

„Răspuns la observările critice”, ale dlui Dr. P. Ionescu la opul „Metropolia Românilor ortodoci din Ungaria și Transilvania”, de Dr. H. Puscariu, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc. Sibiu. Tipogr. archiepiscopescă, 1901.

Sociți în Sibiu.

La 24 Martie n. 1902.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Contele Lăzăr, comite s. Schnell, cons. de magistrat, Klein, ing. Klein, priv., vangs. com. Brașov; Bankl, vice-not. Deva; Popa, adm. Pressaca; Heinzel, chemie, Căcunara și soția, procur. Uioara; Zulinsky, tip. Przemisl; Gross, șef de cancel., Zimmermann, Verik, propr. Arad; Dobrescu, ing. București; Popovici, Dollereder, căp. Elisabetopol; Horvath, Kenessy, căp. Mediaș; Baer, lt. Murăș-Oșorhei; Paxi, lt. Viena; Szathmari, lt. Cluj; Zonfaly, lt. Lemberg.

Hotel „New-Her”: Dr. Turcu, adv. Făgăraș; Fischer, com. Viena; d-na Antonii, Orăștie.

Hotel „Meltzer”: Benkő, Chichinda-mare; Peller, com. Rimnic; Bauer, com. Viena; Gregorius, lt. Homorod, Sica și soția, preot, Batiz; Lederer, Seghedin.

Hotel „Mihail”: Stoica dir. Seliște; Dr. Denglis, adv. Daniel, fabr. de cărămizi; Deva; Schmek, întrep. Zarnocza; Tokay, funcț. Solac; Todescu, com. Abrud.

Hotel „Habermann”: Pandurovici, chel. Battonya; d-na Ceere și fam., Murăș-Oșorhei.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohan.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiinului.

Se află de vînsare în librăria W. Kraft în Sibiu.